

فصل 15

درین فصل:

239.....	چرا بعضی خانم ها سقط دارند؟
241.....	سقط مطمئن و غیر مطمئن.
243.....	تصمیم گیری در مورد کی سقط
244.....	روش های مطمئن سقط
246.....	چطور گفته میتوانیم که یک سقط مصیون است
248.....	در جریان یک سقط مطمئن متوجه چه چیز ها باشید
249.....	بعد از سقط مطمئن متوجه چه چیز ها باشید
250.....	تنظيم خانواده بعد از یک سقط
251.....	اختلالات سقط
251.....	خونریزی محجم و شدید مهبلی
252.....	کمک عاجل در حالت خونریزی شدید
254.....	شاک
255.....	انتان
258.....	ضعف کردن و ضیاع شعور
258.....	تخربیات داخل عضویت
259.....	جلوگیری از سقط غیر مطمئن

سقط و اختلاطات سقط

اگر روش های تنظیم خانواده ناکام شوند سقط قانونی و مطمئن وسیله نجات دهنده خانم می باشد.

» فقدان خدمات تنظیم خانواده و کمبود معلومات دوباره مقاربت جنسی سبب حاملگی ناخواسته و سقط میگردد.

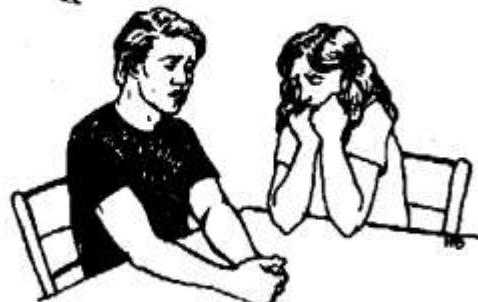
هر زمانیکه یک خانم دست به عملی جهت خاتمه دادن به حل بزند آنرا سقط می گویند. تنها کلمه سقط را درین کتاب برای انجام یک عمل از قبل پلان شده استفاده نموده ایم . از دست دادن پلان ناشده و طبیعی حاملگی درین کتاب بنام سقط بنفسه‌ی، سقط جنینی و یا باختن حاملگی ذکر گردیده است. تصمیم برای داشتن بسیار مشکل می باشد. یک زن ممکن به دلایل ذیل بخواهد سقط داشته باشد.

- او قبل از تعداد اطفالی را که میتواند از آنها مراقبت نماید، دارد.
- حاملگی یک خطر برای صحت و زندگی وی می باشد.
- شوهر ندارد تا او را در حمایت و تربیه طفل کمک نماید.
- نمی خواهد طفلی داشته باشد.
- به جبر و زور و ادار به مقاربت جنسی شده و حمل گرفته است
- کسی وی را مجبور به سقط می نماید.
- طفلی که تولد میشود مصاب مشکلات صحی جدی خواهد بود(سوتشکلات ولادی)

چرا بعضی خانم ها سقط دارند؟

حمل پلان ناشه و ناخواسته زمانی واقع میشود که...

من فکر نمی کردم که در
مرتبه، اول تو حامله شوی

... خانم و شوهر نمی دانند که حاملگی چگونه واقع
شده است؟

شما نمی توانید تا زمانی که
۱۸ ساله نشده و ازدواج
نشوند، از روشهای تنظیم
خانواده استفاده نمایند.

... کارمندان صحی فکر مینمایند بعضی
خانم ها بسیار جوان هستند و باید از
روشهای تنظیم خانواده استفاده نمایند.

زنان بزور و ادار به داشتن مقاربت جنسی میشوند

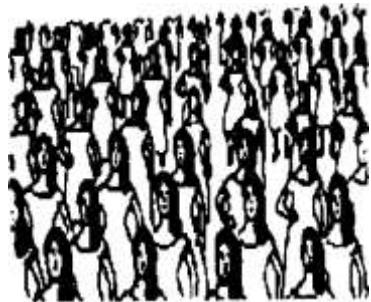
روش های تنظیم خانواده به
دسترس همه قرار نداشته
و به صورت منظم و درست
استفاده نمی شوند و یا
ناکام می باشد

روش های عاجل تنظیم خانواده:

یک خانم ایکه در جریان سه روز گذشته مقاربت جنسی غیر محافظه کی داشته، اگر به زودی دست به کار شود میتواند از حمل جلوگیری نماید.
(صفحه 224 دیده شود)

سقوط مطمئن و سقط غیر مطمئن

◀ از جمله 100000 خانمکه سقط مطمئن انجام میدهد تنها یکی از آنها تلف میشود.

اما از جمله هر 100000 خانمکه سقط غیر مطمئن انجام میدهد در حدود 100 یا 1000 نفر آنها تلف میشوند.

◀ از سقط غیر مطمئن اجتناب نمائید. کوشش نمائید از حاملگی های ناخواسته قبل از قوع جلوگیری بعمل آورید.

یک سقط مطمئن به مقایسه داشتن طفل ضرر کمتری دارد.

در حالات ذیل سقط مطمئن می باشد:

- در صورتیکه توسط یک کارمند صحی مجب و آموزش دیده انجام شود
- سامان و لوازم معقم و مناسب باشد
- تحت شرایط پاک انجام شود(هر چیزیکه داخل مهبل و رحم می شود باید معقم و پاک و بدون میکروب باشد).
- سه ماه بعد از آخرین عادت ماهوار اجرا گردد.

در حالات ذیل سقط غیر مطمئن می باشد:

- توسط شخص بی تجربه اجراء گردد.
- توسط ادویه و لوازم نادرست اجراء گردد.
- تحت شرایط غیر صحی انجام شود.

● حمل بیشتر از سه ماه باشد، به استثنای آنکه در یک شفاخانه یا مرکز صحی مجهز و مدرن انجام شود.

واقعات مرگ از سبب سقط غیر مطمئن :

در جهان سالانه 55 میلیون سقط انجام می شود اکثرًا این زنان زنده می مانند، حتی اگر اینکار قانونی نباشد. مگر سقط غیر مطمئن میتواند سبب انتان، درد مزمن و عقامت گردد. خانم ها زمانیکه نا امید می شوند، کوشش مینمایند راه هایی جهت خاتمه دادن به حمل خویش جستجو نمایند.

از روش های خطرناک ذیل خود داری نمایید:

● داخل نمودن اشیای تیز مانند چوب، سیم و یا تیوب های پلاستیکی به داخل رحم و مهبل این ها میتوانند رحم را پاره نموده و سبب خونریزی ها و انتانات خطرناک گردد.

● داخل نمودن گیاهای داروئی و نباتات به داخل رحم و مهبل اینها سبب سوختگی و تخریش شدید شده، تخریبات، انتانات و خونریزی را بوجود میاورد.

● تطبیق صابون، بلیچ، رنگ، خاکستر و تیل در رحم و مهبل و همچنان خوردن اینها

● خوردن بیش از حد دواهای طبی یا داروهای محتی بخاطر سقط (از طریق دهن و یا از طریق مهبل) مانند گرفتن مادری زیاد دوای ضد ملاریا یا کلوروکین و یا دواهاییکه جهت توقف خونریزی بعد از ولادت استفاده می شود، به مقدار زیاد مانند اکسی توسین ارگومیترین این ها قبل از قطع دادن طفل سبب مرگ شما شده می توانند.

● به شکم خود ضربه نزدیک و نیز خود را به طرف زمین پرتاب نکنید. زیرا این عمل سبب جروحات و خونریزی در داخل عضویت شما شده، اما ممکن است سبب سقط نشود.

با اهمیت: شما هیچگاه چیزی را داخل رحم نه نمائید و نیز به شخص بی تجربه این اجازه را ندهید ممکن این عمل سبب مرگ شما گردد.

دسترسی به سقط مطمئن:

در صورتیکه یک خانم ناخواسته حمل میگیرد، باید قادر به دریافت سقط قانونی و مطمئن باشد اما قوانین سقط در هر کشور مقاومت می باشد.

سقط قانونی: اگر سقط مجاز باشد یک خانم میتواند به مرکز صحي یا شفاخانه مراجعه نمودهع حق الزحمهء آنرا پرداخته سقط مطمئن را انجام دهد. در کشور هاي که سقط مجاز قانوني دارد، تقریباً هیچ خانمی در اثر اختلالات سقط تلف نمی گردد.

سقط قانونی در بعضی اوقات:

در بعضی کشور ها تنها در حالات ذیل سقط مجاز قانونی دارد.

- در صورتیکه خانم از اثر تجاوز جنسی و یا داشتن مقاربت جنسی یا اقارب نزدیک حمل گرفته باشد.
- اگر داکتر هدایت بدهد که حاملگی به صحت خانم خطرناک می باشد اما اعلیاً داشتن اجازه سقط، حتی در صورت موجودیت دلایل فوق مشکل می باشد. داکتر ها و کارمندان صحي به درستی از قانون سقط آگاهی ندارند. آنها ممکن از انجام سقط به صورت آشکار خودداری نمایند و جهت اجرای آن مقادیر زیاد پول درخواست کنند و نیز ممکن زنان در مورد قانونیت و قابل دسترسی بودن سقط در کشور خود آگاهی نداشته باشند.

سقط غیر قانونی:

اگر سقط مجاز قانونی نداشته باشد، خانمی که سقط داشته و کسانیکه سقط را انجام داده اند هر دو توفیق می شوند. در اکثر مناطق این حالت واقع نمی شود اما در مناطقی که سقط جواز قانونی ندارد اکثريت خانم ها از اثر سقط نا مطمئن و حاملگی نا مطمئن تل می شوند. پولیکه باید در جهت عرضه خدمات صحي برای خانم ها مصرف گردد در عوض آن برای تداوي اختلالات سقط نا مطمئن به مصرف میرسد.

هیچگاه گمان مباید که سقط یک عمل غیر قانونی می باشد. سعی نمائید راجع به قوانین آن از کشور تان معلومات حاصل کنید، با وجودیکه سقط غیر قانونی باشد اشخاصی موجود اند که سقط مطمئن را انجام میدهند. دریافت سقط مطمئن به مفهوم تقاضت میان زنده ماندن و یا مرگ می باشد.

» حتی اگر سقط غیر مجاز باشد باز هم یک خانم باید بتواند برای اختلالات بعد از سقط کمک دریافت نماید. اغلبآ مشکل است بین سقط و ولادت جنینی تفرقه صورت گیرد، بجز حلاتیکه چیز هائی از سقط داخل رحم ماند باشد

موانع دیگر در راه سقط مطمئن:

قانونی و غیر قانونی مشکل ست سقط مطمئن داشت زیرا یا بسیار گران قیمت و یا در منطقهء بسیار دور می باشد، و یا قوانین آن مغشوش کننده می باشد.

دلایل فوق مخصوصاً برای خانم هاي فقير و کسانیکه به سیستم طبی آشنا نمی باشند مشکلاتی را در قبال انجام دادن سقط مطمئن به وجود میآورد. متأسفانه در اکثر مناطق تنها خانم هاي به آسانی سقط مطمئن داشته میتوانند که پول کافي برای داکتر شخصي تاديء کرده بتوانند.

تصمیم راجع به سقط

﴿اگر سقط مطمئن در دسرس
شما قرار ندارد طفل را به فرزندی
بدهید (اگر این کار برای شما و جامعه
تان قابل پذیرش باشد)﴾

در هر تصمیمی که بگیرید
من دوست شما خواهم بود.

تصمیم در مورد داشتن سقط مربوط است به اینکه آیا دسترسی به سقط مطمئن در منطقه، که زندگی می کنید موجود می باشد یا خیر و نیز ارتباط دارد به اینکه چگونه داشتن طفل و یا سقط در زندگی شما تاثیر خواهد گذاشت.
فکر کردن در مورد موضوعات ذیل به شما کمک می نماید:

- آیا قادر خواهید بود که از طفل مراقبت نمائید؟
  - آیا برای تربیت طفل پول کافی دارید؟
  - آیا حاملگی برای صحبت شما خطری را متوجه می نماید؟
  - آیا شوهری دارید تا شما را در مراقبت از طفل کمک نماید؟ آیا میتوانید در مورد تصمیم خود با او صحبت نمائید؟
  - آیا مذهب و فامیل شما مخالف سقط اند؟ در صورت جواب مثبت بعد از داشتن سقط چگونه احساسی خواهید داشت؟
  - سقط چگونه انجام خواهد یافت؟ (صفحه 248 دیده شود).
  - سن حاملگی شما چند است؟
  - آیا شما میتوانید مصاب امراض مقاربی شوید؟ در حالات ذیل خطر مبتلا شدن شما به امراض مقاربی بیشتر است.
  - در سنین جوانی، مجردی و اگر شریک جنسی تازه داشته باشید،
  - داشتن عالیم یکی از امراض مقاربی در صورتیکه احساس مینماید که مواجه به خطر مبتلا شدن به امراض مقاربی می باشید به صفحه 263 مراجعه نماید.
- ممکن است شما قبل از داشتن سقط به تداوی ضرورت داشته باشید.
- کدام اختلالات (مشکلات میتواند در اثر سقط بوجود آید؟ (صفحه 251 تا 258 دیده شود).
  - در صورت واقع شدن اختلالات و ضرورت به مراقبت عجل به کجا مراجعه نموده می توانید؟ به کدام وسیله به آنچه رسیده می توانید؟
- معلومات چهار صفحه بعدی در زمینه موجودیت روش های مطمئن سقط در جامعه معلومات میدهد.

نقاط ذیل را حین کمک به آنها کیکه تصمیم می گیرند سقط داشته باشند مد نظر داشته باشید:

او به نصیحت محترمانه و حمایت دوستانه ضرورت دارد. راجع به تصمیم وی به شخص دیگری سخن نگوئید مگر آنکه خودش بخواهد که دیگران بدانند.

یک حاملگی میتواند بطریقه های مختلف توسط یک کارمند صحي آموزش دیده برداشته شود

سقط به واسطه تخالیه (Vacuum aspiration,MVA)

محتوی رحمی توسط نیوب مخصوص(Cannula) که از طریق مهبل و عنق رحم به رحم گذاشته می شود تخالیه شده میتواند. چون جهت کاهش درد یک مقدار ادویه داخل عنق رحم زرق میگردد لذا این عمل بدون استفاده از بیهوش نمودن خانم اجرا شده می تواند زمانیکه توسط وسیله مکنده دستی تخالیه صورت گیرد به یک سرنج مخصوص ضرورت است، در غیر آن برای تخالیه رحم از یک ماشین برقی کوچک استفاده بعمل میآید.

落下خالیه بواسطه Vacuum aspiration ساده و مطمئن بوده و 5 تا 10 دقیقه طول می کشد این عملیه اکثرا در مراکز صحي، شفاخانه و يا معاینه خانمه داکتر اجراء میگردد.

آسانترین زمان اجراي اين نوع سقط در ماه سوم حاملگي است، مگر بعضما میتواند اندکي بعد تر نيز اجراء شود.

اين عملیات به مقایسه با توسع و کورتاژ D&C اختلالات کمتری دارد. در بعضی مناطق از عملیات فوق برای آشکار ساختن عادت ماهوار به تأخیر افتاده استفاده مینمایند. خانم حتی نمی داند که حمل دارد يا خير، تنها عادت ماهوار او نیامده است اين عملیه را بنام تنظیم عادت ماهوار می نامند.

سقط به واسطه تراش نمودن محتوی رحم:(توسع و کورتاژ C (Dand Curette) تراش آله تراش دهنده (Curette) شکل قاشق را داشته و مخصوصا برای استفاده داخل رحمی ساخته شده است آله تراش دهنده (Curette) طولانی تر از (Cannula) بوده و از سبب آنکه نوک نیز می باشد عنق رحم باید از قبل توسعه داده شود. این توسع دادن میتواند سبب تولید درد گردد.

کورتاژ C (D and C) زمان بیشتری را در برگفته (تقريباً 15 – 20 دقیقه) بسیار درد ناک و گرانتر از تخالیه تتوسط وسیله مکنده دستی (M V A) میباشد. عملیه توسع و کورتاژ در اتاق عملیات اجرا شده و اکثرا ادویه بیهوشی برای خانم تطبیق می گردد.

سقط به وسیله دوا (سقط دوایی):

داکتران از بعضی دوا ها جهت سقط دادن استفاده مینمایند این دوا ها سبب تقلص رحم گردیده و محتوی آنرا تخالیه می نماید. این دوا ها از طریق مهبلی (نه داخل رحمی)، خوراکی و زرقی استفاده میگردد.

درصورتیکه دوا های مناسب برای سقط دادن استفاده گردد، ممکن است مصوون تر از گذاشتن چیز هائی بداخل رحم باشد که اینها میتوانند سبب جروحات و انتانات شدید گردد.

روش های مطمئن سقط

» با گذشت زمان ادویه برای سقط در مناطق بیشتری استفاده شده و بدسترس خانم هائیکه به آن ضرورت دارند قرار میگیرند.

در صورتیکه ازدواها برای سقط دادن استفاده می‌نمایید

- هیچگاه ازدواها برای استفاده ننمایید که در مورد آنها نمی‌باشد.

• از ادویه‌های سقط دهنده تنها زمانی استفاده ننمایید که در نزدکی شما شفاخانه و مرکز صحی مجهز با سامان و لوازمی موجود باشد که در صورت شروع خونریزی به زودی آنجا مراجعه نموده و آنها بتوانند رحم شما را تخلیه نمایند.

زمانیکه خونریزی شروع شد؛ به شفاخانه بروید تا دیده شود که رحم به صورت کامل تخلیه شده یا خیر. اگر رحم به صورت کامل تخلیه نشده باشد باید به واسطه تراشیدن و یا مکیدن (Suction) تخلیه گردد. اگر این کار را انجام ندهید در آینده از اختلالات خطرناک رنج خواهید برد. (و اگر سقط صورت نگرفته و طفل تولد گردد؛ طفل ممکن است. سوتشکلات شدید ولادی داشته باشد)

بالهیت: در مورد میزوپروستول (Misoprostol) معلومات کافی حاصل ننمایید در غیرآن در اثر استفاده غلط، دوا سبب پاره گی جدار رحم (rupture) و مرگ می‌گردد.

» برای معلومات بیشتر در مورد این دواها صفحه 208 دیده شود.

تشريع بعضی دواها برای سقط از آنها استفاده می‌شود:

1. 1. (RU - 486, the French pill): Mifepristone کشورها پیدا شده و جهت سقط دادن به خانم‌های که حمل الی 9 هفته دارند استفاده می‌گردد.

این دوا تنها در پروگرام‌های مخصوص در کلینیک‌ها و شفاخانه‌ها استفاده می‌شود. جاییکه بتوان خانم‌ها را در صورت بوجود آمدن اختلالات زیر مراقبت داشته و در صورت ضرورت تداوی نمود. دو روز بعد از این دوا یک دوای دیگر بنام Misoprostol داده شده که این دوا اکثرا سبب سقط مکمل می‌گردد.

2. 2. دوایی است که در تداوی زخم معده استفاده شده و همچنان همراه با mifepristone و دیگر دواها برای سقط نیز از آن استفاده می‌گردد. این دوا به تنهایی جهت شروع سقط استفاده شده می‌تواند؛ اما سقط خاتمه نخواهد یافت؛ بنابراین یک خانم بعد از شروع شدن خونریزی باید مراقبت طبی را دریافت نماید. Misoprostol را در سه ماه (12 هفته) اول حاملگی استفاده نموده می‌توانیم.

3. 3. Methorexat یک تداوی ضد سرطان می‌باشد که یکجا با Misoprostol برای سقط دادن از آن استفاده شده است. عوارض جانبی خطرناک داشته و در صورتیکه سبب سقط شده نتواند سوء تشکلات شدید را در طفل بوجود می‌آورد. در باره استفاده مصوبون Methotrexate تا به حال به اندازه کافی دانسته نشده است؛ مخصوصاً در مناطقیکه شفاخانه‌های با وسایل عصری ندارند.

سقط نا مکمل

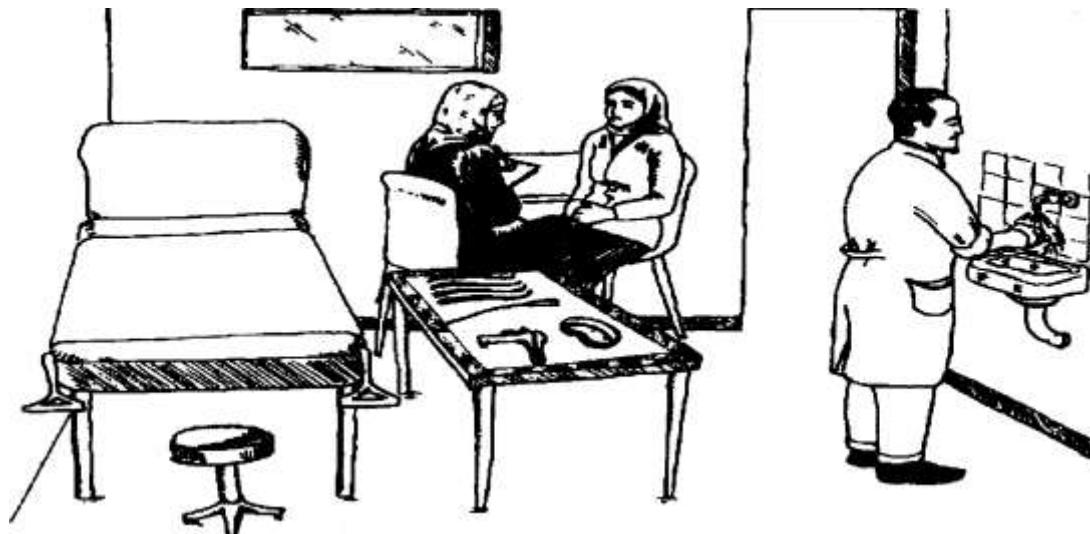
سقط رازمانی نامکمل می‌گویند که یک قسمتی از محتوی حمل بعد از سقط در رحم باقی بماند. علایم آن عبارت اند از: خونریزی محجم و شدید بیشتر از یک روز بعد از سقط؛ دردهای گرفتگی؛ خارج شدن انساج؛ علقات خون و کتلات خون از طریق مهبل. در صورت واقع شدن این حالت فوراً جهت تخلیه مکمل رحم به شفاخانه مراجعه ننمایید. در غیر آن سبب اختلالات شدید و حتی مرگ می‌گردد. (به صفحه 249 سقط مطالعه علایم خطرناک سقط مراجعه ننمایید.)

چگونه میتوان گفت که آیا یک سقط مطمئن خواهد بود؟

گفتن این مسئله همیشه آسان نمی باشد. سعی نمائید به محلیکه سقط در آنجا صورت گرفته بروید؛ و یا از شخصی که در آنجا بوده سوالاتی ذیل را بنمایید:

- آیا گاهی شنیده اید که یک ختم بعد از اجرای سقط در اینجا مرض شده و یا فوت نموده باشد؟ اگر بلی به جای دیگری مراجعه نمائید.

- کدام اشخاص سقط را نجام میدهند و چگونه آنها آموزش دیده اند؟ داکتر ها؛ نرس ها؛ کارمندان صحی؛ دایه های محلی همه توانایی انجام سقط را دارند. اما سقط توسط شخصی که در مورد روش های سقط مطمئن به وی آموزش داده نشده و یا طریقه های وقایه از انتان را نمی داند؛ میتواند بسیار خطرناک باشد.

این خانه مطمئن به نظر می رسد

- آیا اتاقیکه در آن سقط میشود پاک و منظم است؟ اگر اتاق کثیف و غیر منظم باشد؛ امکان دارد که سقط دادن درینجا نیز همانگونه باشد.

- آیا جائی برای شستن دست ها وجود دارد؟ یک کارمند صحی که محلی ناسب برای شستن دستهای خویش ندارد یک سقط مطمئن و پاک را انجام داده نمی تواند.

- آیا سامان و لوازم موجود مثابه سامان و لوازمی است که در این فصل در صفحه 244 دیده و یا مشابه سامان و لوازمی است که در خانه تهیه می شود؟ سامان و لوازم خانگی سبب جروحات و انتان می شوند.

- چگونه سامان و لوازم پاک و عاری از میکروب میگردند؟ سامان آلات باید در یک محلول ضد عفونی غوطه ور شوند و یا آب جوشداده شوند تا میکروب های آنها از بین بروند.

- آیا قیمت آن مناسب می باشد؟ اگر گران باشد نشان میدهد که کارمند صحی توجه بیشتر به پول دارد نه به صحت شما.
- آیا بر علاوه سقط خدمات دیگری صحی نیز عرضه می گردد؟ یک مرکز صحی خوب خدمات صحی مورد ضرورت زنان مانند تنظیم خانواده، تداوی امراض مقاربی و وقایه از ایدس را عرضه مینماید. در صورت به وجود آمدن اختلاط شما را جهت تداوی به کجا انتقال میدهند؟ همیشه باید پلان انتقال به شفایخانه در حالات عاجل مدنظر باشد.

این اتفاق پاک و مطمئن نمی باشد.

با اهمیت؟

سقط در حالات ذیل بسیار خطرناک می باشد:

- اگر آخرین عادت ماهوار پیشتر از سه ماه قبل بوده باشد.
- اگر حاملگی شما شروع به آشکار شدن نموده باشد. دوام بیشتر حاملگی چانس اختلالات بعد از سقط را بیشتر می سازد برای مصوونیت بیشتر سقط بعد از سه ماه را در یک کلینیک یا شفایخانه مجهز به سامان آلات مخصوص انجام دهید.

سقط مطمئن مخصوصاً سقط به واسطه وسیله مکنده دستی (MVA) در مراکز صحی و شفاخانه هر دو اجراء شده میتواند. اما سقط به واسطه توسع و تراش نمودن (D and C) عموماً در شفاخانه اجراء می‌گردد.

سقط به واسطه استفاده از ادویه باید تدریجی مرکز صحی یا شفاخانه صورت بگیرد که وسایلی جهت انجام تخلیه (MVA) دو تراش نمودن (D and C) موجود بوده و نیز کارمندان مجرب داشته باشد (به صفحه 244 مراجعه نمائید).

→ یک روز قبل از سقط مقدار کافی معایعات بنوشید. زیرا در شفا یا بیمارستان شما موثر می‌باشد.

زمانیکه شما به شفاخانه یا مرکز صحی میروید باید با شما خوش آمدید گفته شده و برخورد احترام آمیز با شما صورت گیرد. یک مشوره دهنده باید در مورد تصمیم شما با شما صحبت نموده و تشریح نماید که چگونه یک سقط اجرا خواهد شد و خطرات آن چیست

معلومات ذیل بیان میدارد که از یک سقط مطمئن چه انتظاراتی داشته باشید. یک سعی ایکه ازین حالات بسیار متفاوت باشد؛ میتواند خطرناک باشد:

- باید از شما در مورد زمان آخرین عادت ماهوار و مصاب بودن به امراض مقاربته پرسیده شود (صفحه 263 دیده شود)

- یک کارکن صحی باید شمارا معاینه نماید این معاینه شامل معاینه دقیق مهبل و شکم برای دریافت اندازه در جریان هر دو نوع سقط (با وسیله مکنده و یا با تراش) شما یک درد قوی را در قسمت پائین شکم خود احساس خواهید نمود مگر بزودی بعد از سقط درد ضعیف تر میگردد
- بعد از سقط باید ناحیه تناسلی شما پاک گردیده و بعداً شما را برای استراحت ببرند. یک کارکن صحی باید در آنجا باشد تا الی یک ساعت بعد از سعی شما را معاینه ننماید.
- کسی باید به شما بگوید که بعد از سقط چه کاری هایی را انجام دهید؛ مراقب کدام علائم خطر باشید و در صورت بوجود آمدن اختلالات و مشکلات باکی تماس بگیرید.

بر علاوه کسی باید در مورد روش های تنظیم خانواده با شما بحث نماید شما میتوانید در روز سقط به استفاده از یکی از روش های تنظیم خانواده شروع نمایید. شما باید وقت بگیرید تا یک یا دو هفته بعد جهت معاینه مراجعه نمائید.

بعد از سقط متوجه چه چیز ها باشید؟

» عادت ماهوار باید به فاصله 6-4 هفته بعد از سقط دوباره شروع گردد. اما 11 روز بعد از سقط امکان حمل گرفتن شما موجود می باشد.

» فوراً بعد از سقط از روش های تنظیم خانواده استفاده نمایید. زیرا ممکن شما قبل از عادت ماهوار بعدی حمل بگیرید.

یک روز بعد از سقط علایم حاملگی مانند دلبی و درد پستان ها بر طرف می گردند؛ در غیر آن شما هنوز حامله می باشید و موقعیت آن ممکن در رحم و یا خارج رحم (در یکی از نفیر ها) باشد. این یک حالت عاجل است. فوراً به یک کارکن صحی مراجعه نمایید.

یک روز بعد از سقط ممکن کمی احساس خستگی نموده و درد یا گرفتگی های داشته باشید. یا مدت دو هفته خونریزی مهبلی داشته باشید. اما مقدار آن بعد از روز اول نباید بیشتر از خونریزی خفیف عادت ماهوار باشد. عادت باید به فاصله 4 تا 6 ماهه بوده باشد ممکن زمان بیشتر را در بر گیرد تا خونریزی ماهوار شورع شود). اگر از قبل باکسی راجع به سقط صحبت ننموده باشید؛ ممکن است اگر حالا با کسیکه به او اعتماد دارید صحبت نمایید؛ به شما کمک کنید تا احساس بهتری داشته باشید.

چگونه بعد از سعط از خود موازنیت نمایید:

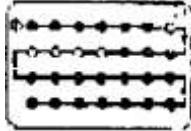
- از همان روز سقط برای وقایه از انتانات دو کسی سیکلین (Doxycycline) به مقدار 100 ملی گرام دو مرتبه در روز برای 5 روز استفاده نمایید (اما اگر شیرده می باشید به عوض آن از آموکسی سیلین (Amoxicillin) به مقدار 500 ملی گرام سه مرتبه در روز برای 5 روز استفاده نمایید).
- از داشتن رابطه جنسی و گذاشتن چیزی در مهبل (الی 2 روز بعد از توقف خونریزی خود داری نمایید. اگر درد یا گرفتگی دارید؛ استراحت نموده و یک مشکله آب گرم را بالای بطن خود بگذارید. یا از پاراستامول و یا ایبوپرو芬 استفاده نمایید. (به صفحه 482 مراجعه نمایید)
- برای کاهش درد و خونریزی قسمت پائینی بطن را به تکرار مالش و ماساژ بدهید. این عمل برای نارمل شدن اندازه رحم و کاهش خونریزی موثر می باشد. مایعات به مقدار کافی بنوشید تا زود تر شفا یاب گردد.

علایم خطر

در صورت داشتن علایم ذیل کمک طبی دریافت نمایید:

- خونریزی محجم و شدید مهبلی.
- تب بلند(انتانات در صفحه 255 دیده شود).
- درد شدید بطئی(جروحات داخلی را در صفحه 258 و انتان را در صفحه 255 ملاحظه نمایید).
- اختلال شعور و حالت ضعف(شاك را در صفحه 254 مطالعه نمایید) افزایشات بد بوی مهبلی(انتان را در صفحه 255 مطالعه نمایید).

شما ممکن به زودی بعد از سقط حمل بگیرید. (در صرف دو هفته) اکثریت روش های تنظیم خانواده یک مدت زمانی را جهت شروع تاثیر به کار دارد. بنابراین همراهی کسی در مورد تنظیم خانواده مشوره نمائید به زودی از یکی از روش های ذیل استفاده را شروع نمائید.

تابلیت های کنترول کننده حاملگی: استفاده از این تابلیت ها را از همان روز سقط شروع نموده می توانید اما بیشتر از یک هفته منتظر نمائید.

وسیله داخل رحمی(IUD): اگر خطر انتان وجود نداشته باشد، یک کارمند صحی آموزش دیده میتواند یک وسیله داخل رحمی را بلا فاصله بعد از سقط تطبیق نماید.

زرقیات: زرق اول باید در روز اول سقط یا در جریان هفته بعدی طبیق شود.

غرسی ها: غرسی ها را میتوانیم در همان لحظات قبل یا بعد از سقط و یا تا یک هفته بعد تر تطبیق نماییم.

عقیم سازی زنان: اگر حمل شما کمتر از سه ماه بوده باشد، میتوانید در جریان سقط یا بعد از آن عقیم ساخته شوید. بسیار مهم است که این تصمیم را بعد از دقت زیاد بگیرید، زیرا روش عقیم سازی یک روش دائمی کنترول حاملگی می باشد.

عقیم سازی مردان: عقیم سازی مرد هر زمانی شده میتواند و دائمی می باشد.

کاندم: شما و شوهر تان میتوانید با آغاز مجدد مقاربت جنسی از کاندم استفاده نمائید. کاندم همچنان شما را در مقابل امراض مقاربی و ایدز و قایه می نماید.

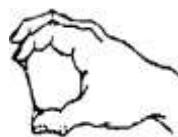

کشنده سپرم(Spermicide): بلا فاصله بعد از شروع مجدد مقاربت جنسی از کشنده سپرم استفاده نموده می توانید. کشنده های سپرم ایکه حاوی ۹- nonoxynol می باشند شما را علیه دومرض معمول مقاربی یعنی Chlamydia و gonorrhea نی محافظه می نمایند.

: حجاب(Diaphragm)

اگر چرخه و انتان موجود نباشد شما میتوانید قبل یا بعد از سقط حجاب را تطبیق نمائید. حجاب های که حاوی کشنده سپرم می باشند شما را یک اندازه مقابل Chlamydia و gonorrhia نیز محافظه مینمایند.

روشهای طبیعی تنظیم خانواده(روش مخاطی و دوره بی): این روش ها تا زمانیکه مجدداً عادت ماهوار شما منظم نشده باشد، موثر نمی باشند

» یک خانم دفعتاً بعد از سقط اکثراً نمی خواهد که حامله شود. این یک زمان خوبیست که برایش در مورد روش های تنظیم خانواده و طریقه بدبست آوردن ن معلومات داده شود

» برای معلومات بیشتر در مورد تمام این روش ها فصل تنظیم خانواده دیده شود.

اختلالات سقط

» تداوی مقدم اختلالات سقط از مریضی ها؛ عquamت و مرگ جلوگیری می نماید. اگر یکی از اختلالات بعد از سقط را دارید فوراً کمک طبی دریافت نمائید.

منتظر نمائید!

خانمی که یکی از علایم خطر بعد از سقط را داشته باشد (صفحه 249 دیده شود) به کمک طبی عاجل ضرورت دارد. خانم باید فوراً به یک شفاخانه مجهر با سامان و لوازم عصری انتقال گردد. در اکثریت واقعات رحم باید با استفاده از وسیله مکنده و یا توسع و تراش نمودن (D and C) به صورت کامل تخلیه گردد.

خونریزی محجم و شدید مهبلی:

خونریزی محجم و شدید مهبلی بعد از سقط معمول بوده و اکثراً ناشی از پارچه های حمل که در رحم باقی مانده می باشد. و نیز رحم درست تقلص نموده نمی تواند تا مانع خونریزی گردد.

در صورت دور نمودن پارچه های خونریزی متوقف خواهد شد. بعضی اوقات خونریزی به سبب پاره گی جدار عنق رحم به وجود می آید که باید جهت توقف خونریزی آنرا به واسطه دوختن ترمیم کرد. خانمیکه در ظرف 30 دقیقه یک پارچه یک پاچه تکه یا گز را ترمی نماید، خونریزی شدید دارد. خونریزی دوامدار به رنگ سرخ روشن نیز خطرناک می باشد.

خونریزی محجم سبب از دست دادن مقدار زیاد خون می گردد. اگر کمک طبی عاجل را دریافت نموده نمی توانید برای توقف خونریزی تلاش نمائید.

توقف خونریزی:

یک خانمیکه خونریزی زیاد شدید دارد میتواند توسط مالش و مساز بالای رحم فشار وارد کرده و آنرا بسته نماید. این کار را خودش میتواند انجام دهد یا از کس دیگری بخواهد که آنرا برایش انجام دهد. قسمت پائینی بطن را در وضعیت خوابیده به پشت و یا به زانو روی زمین نشته به شدت مساز و مالش بدهد.

در صورت باقی ماندن پارچه های نسجی چسبیده در رحم و یا عنق رحم زن میتواند به وضعیت نشسته و روی زانو روز زدن یا فشار آوردن (مشابه تولد طفل و یا خارج نمودن مواد غایطه آنرا خارج نماید. با وجودیکه این روش ها ممکن مؤثر باشند، بزودی ممکنه کمک های طبی را دریافت نماید، زیرا شما برای وقایه از انتان به انتی بیوتیک ضرورت دارید. علاوه این هنوز هم ضرور است که رحم کاملاً تخلیه گردد.

روش های عاجل جلوگیری از خونریزی شدید:
کارمندان صحي و ديگر اشخاص تربیه شده در زمینه معاینات لگن خاصره ممکن قادر به پیروی از قدم هاي ذيل در تلاش برای توقف خونریزی الي زمانیکه رحم بتواند تخليه گردد؛ باشد...

اهمیت: چون عنق رحم باز می باشد، گذاشتن هر چیزی در داخل مهبل بسیار خطرناک بوده و شاید سبب یک انتان شدید گردد. تنها در حالاتی میتوانید این عمل را انجام بدید که خونریزی بسیار شدید بوده و زندگی خانم را مواجه به خطر نماید. برای تعیین شدت خونریزی به صفحه مراجعه قبلی مراجعه نمائید.

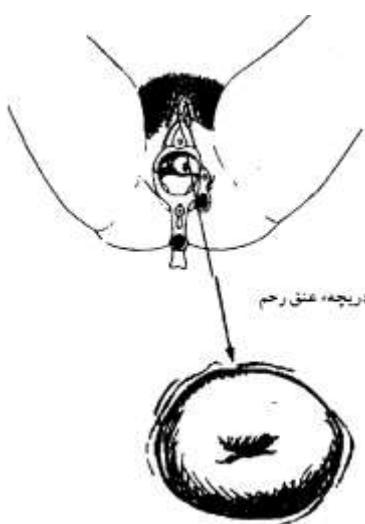
1 دستهایتان و ناحیه تناسلی خانم را با آب پاک و صابون بشوئید.

2 یک دستکش پاک پلاستیکی یا رابری(latex) و یا یک خربطه پاک پلاستیکی را در یک دست تان بپوشید. دست ایکه در آن دست کش پوشیده اید نباید قبل از تماس با مهبل به هیچ چیزی تماس کند.

3 خانم را به پشت بخوابانید و پاها و زانو های وی را از هم دور نموده و کمک نمائید آرامش خود را حفظ کند.

4 اگر Speculum معقم دارید. (این وسیله را میتوانید از بکس وسائل تطبیق لوپ بگیرید، اگر این بکس را داشته باشید) آنرا داخل مهبل نمائید و به انترتیپ شما میتوانید دریچه عنق رحم را ببینید. اگر در آنجا نسج، لخته خون یا کتلات خون را مشاهده نمودید، کوشش نمائید به ارامی آنها را با پنس یا فورسپس معقم گرفته و خارج سازید.

برای خارج ساختن هر نسجی که در عنق رحم میبینید از پنس معقم استفاده نمائید.

5 در صورت نداشتن سپیکولوم Speculum دستی را که توسط دستکش پوشانیده شده داخل مهبل نمائید(ابتدا یک انگشت بعداً دو انگشت را داخل مهبل نمائید)

6 - عنق رحم را پیدا نمائید. عنق رحم به مقایسه جلد مجاور آن دارای قوام سخت و لشم می باشد به این شکل دیده شده و اندازه، آن حدوداً همینقدر است

طرز اجرای زرفيات

انتقال

ب

7 - انگشت خویش را به امتداد دریچه عنق رحم حرکت داده و پارچه های حمل را که ممکن در آن چسپیده باشد حس نمائید. این پارچه ها حالت گوشت لشم را دارند به آهستگی آنها را دور نموده و در صورتیکه پارچه ها بسیار لغزنده باشند در اطراف دو انگشت خود یک پارچه گاز یا تکه که در آب جوش داده شده باشد پیچانده و آنها را خارج نمائید.

8 بعد از خارج نمودن پارچه ها دستی را که دستکش دارد داخل مهبل نموده و دو انگشت را در تحت رحم قرار دهید. همراه دست دیگر شکم خانم را مالش و یا مساز بدھید تا خونریزی متوقف گردد. رحم باید درین هر دو دست شما قرار داشته باشد.

9 یک زرق ارگومترین به مقدار 0.2 ملی گرام در یک عضله بزرگ خانم مانند عضله سرین و یا ران زرق نموده بعداً هر چهار ساعت بعد تابلیت ها 0.2 ملی گرم و یا زرق 0.1 ملی گرام ارگومترین را برای 24 ساعت طبیق نمائید.

- 10

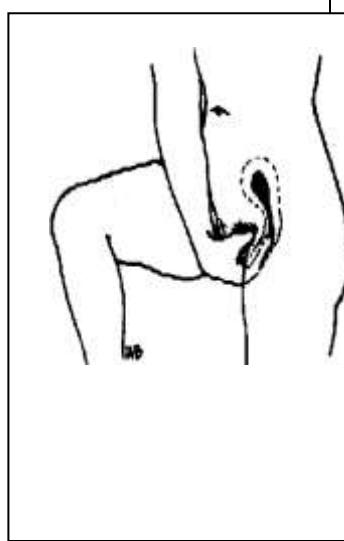
وراؤ جهت جلوگیری از انتان، یک انتی بیوتیک برای مریض بدھید زیرا از سبب باز بودن دهانه رحم امکان مبتلا شدن به انتانات بسیار زیاد است

- 11

ر صورت خوب بودن حالت شعوري برایش مایعات بدھید تا بنوشد. در صورتیکه بحالت غیر شعوري باشد، صحفه بعدی دیده شود.

- 12

اوجوبکه فکر مینمائید پارچه های انساج باقیمانده را خارج نموده اید خونریزی متوقف شده است، عاجلاً مریض را به شفاخانه انتقال بدھید، زیرا هنوز ضرورت است که رحم به صورت کامل تخالیه گردد. در صورت ادامه خونریزی در حین انتقال به شفاخانه به مساز دادن شکم مریض ادامه بدھید.

هر گاه کارمند صحي جهت کمک وجود نداشه باشد
در صورت داشتن خونریزی شدید بعد از سقط و اجرای اقدامات ذکر شده در صفحه 251 علاوه‌آ شما میتوانید کوشش نمائید تا پارچه های نسجی بند شده در عنق رحم را خود تان خارج نمایید.

ابتدا دستها و ناحیه تناسلی خویش را با آب پاک و صابون بشویید. بعداً به روی دو پاروی زمین نشست و زور بزنید، مشابه حالت تولد طفل و یا خارج نمودن مواد غایطه و قدم های 6 و 7 فوق را تعقیب نمائید. بعد از خارج شدن پارچه قسمت پائینی شکم را مالش بدھید (صفحه 251 دیده شود). هنوز هم به کمک طبی نیاز دارید با وجودیکه خونریزی کم شده باشد.

شاك: شاك يك حالت تهدید کنده حیات می باشد که از اثر خونریزی به وجود میآید. خونریزی داخلی نیز سبب شاك می گردد.

علایم:

- نبضان سریع (بیشتر از 110 ضربه در دقیقه)
- جلد رنگ پریده، سرد و مرطوب.
- رنگ پریده گی وجه داخلی پلاک ها، دهن و کف دستها.
- تنفس سریع، بیشتر از 30 تنفس در دقیقه.
- تشوش شعوره ضیاع شعوره و ضعف.

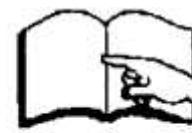
تداوی هر گاه مریض ضیاع شعور داشته باشد:

- مریض را طوری بخوابانید که پاپی بلند تر از سر آن قرار داشه باشد.
- مریض را بایک کمپل یا تکه بپوشانید.
- اگر توانایی نوشیدن را داشه باشد، به مریض جرعة ها آب و یا محلول نمکی بدهید
- کمک کنید تا مریضه آرام بماند.
- در صورتیکه طرز تطبیق مایعات وریدی را بدانید، به وي يك سپروم توسط يك سوزن کلان تطبیق نموده و يا دادن مایعات را از طریق مقعد شروع نمائید.

هر گاه مریض ضیاع شعور داشته باشد:

- مریض را به پهلو خوابانیده طوریکه سر آن کمی پاینتر بوده و يك پهلو باشد پاهای وي را بلند تر قرار بدهيد.

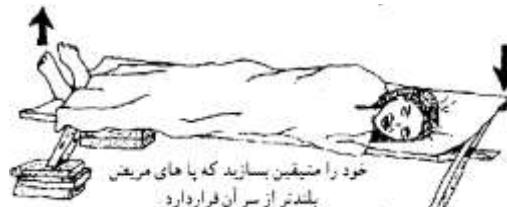
خطر: خونریزی زیاد میتواند سبب شاك گردد و کشنده باشد دفعتاً مریض را انتقال دهد.

نوشیدنی ها جهت تامین دوباره آب

بدن، ۵۳۶

دادن مایعات از طریق مقعد، ۵۳۷

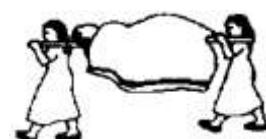
- هر گاه تنفس مریض خراب شده باشد برای بهتر شدن آن زبان مریض را به جلو کش نمائید.

▪ اگر مریضه استقراغ کرده باشد عجلأً دهن وي را پاک نمائید. مطمئن باشید که سر مریض پائین مایل به خلف و به يك جهت باشد. اين وضعیت مانع دخل شدن محتوی استقراغ به شش هاي مریض میگردد.

▪ تا زمانیکه از بیداری وي يك ساعت نگذشته باشد، هیچ چیزی از راه دهن به وي ندهید.

▪ در صورتیکه طرز تطبیق مایعات وریدی را میدانید، برای مریض يك محلول را هب سرعت زیاد تطبیق نمائید در غیر آن مایعات را از طریق مقعد تطبیق نمائید(صفحه 537 دیده شود)

منتظر کارمند صحی نبوده و مریض را عاجلاً به شفاخانه انتقال بدهید. او سریعاً به کم طبی ضرورت دارد.

انتقال

انتان:

در صورت موجودیت انتان اگر سقط قبل از ماه سوم بعد از آخرین عادت ماهوار صورت گرفته باشد، معمولاً انتان ضعیف می‌باشد. انتان شدید انتانی است که به داخل خون انتشار کرده باشد(Sepsis) در صورتیکه خانم 3 یا 4 ماه بعد از آخرین عادت ماهوار سقط داده باشد و یا اگر در جریان سقط جروحتی به رحم رسیده باشد، بسیار امکان دارد که مصاب انتان شدید گردد. انتانی شدن خون یا Sepsis بسیار خطرناک بوده و ممکن سبب شاک گردد.

انتنانات از اسباب ذیل میتوانند بوجود آیند:

- داخل نمودن دست و یا کدام شی نایاک در رحم.
- موجودیت پارچه های پلاستیک در داخل رحم که میکروبی شده باشد.
- مریض قبل از سقط انتان رحمی داشته است.
- سوراخ شدن جدار رحم

علایم انتان ضعیف:

- تب خفیف.
- درد خفیف در شکم.

تداوی انتان ضعیف:

برای جلوگیری از تحول انتان ضعیف به انتان شدید آنرا توسط ادویه‌های که در ذیل ذکر گردیده تداوی نمائید. مریض به مقدار بیشتر از یک دوا ضرورت دارد زیرا انتنانات بعد از سقط توسط چندین نوع میکروب به وجود می‌آیند. اگر دوا هائیکه در اینجا ذکر گردیده است موجود نباشد، صفحات سبز اخیر کتاب را ببینید تا دریابید که کدام دوای دیگر موثر خواهد بود. خانمیکه طفل خود را از پستان تغذیه مینماید باید بعد از تولد طفل یا سقط جهت تداوی انتان دوا بگیرد.

صفحه 97 دیده شود

دوا های برای تداوی انتنانات ضعیف بعد از سقط

اسم دوا	معدار	دفعات و طرز استفاده
---------	-------	---------------------

هر دو دوا گرفته شود:

آموکس سیلین.....3 گرم..... تمامًا در یکدفعه، تنها یکمرتبه، از طرق دهن

دوکسی سیکالین.....100 ملی گرام ..... دو دفعه در روز، برای 15 روز، از طرق دهن.

پاکیزگی: در صورتیکه 48 ساعت بعد تب بر طرف نگردد(دو روز بعد از شروع گرفتن دوا): خانم باید به شفاخانه مراجعه نماید.

علایم انتان شدید:

- تبل و لرزه بلند.
- درد عضلي، ضعيفي و خستگي.
- شکم در دنناک، مستوسع و سخت.
- آمدن افرازات بد بود از مهبل.

تداوي انتان شدید:

- عاجلاً مریض را به مرکز صحي یا شفاخانه انتقال دهید.
- تطبیق ادویه ذیل را دفعتاً حتی در جریان انتقال مریضه به شفاخانه شروع نمائید. اگر مریض دوا را بلع کرده می تواند دوا های ذیل را با مقدار کافی آب برایش بدھید.

انتقال

دوا ها برای تداوي انتانات ضعیف بعد از سقط

اسم دوا	معدار	دفعات و طرز استفاده
<u>هر دو دوا گرفته شود:</u>		
آموکس سیلین.....	3 گرم.....	تماما در یکدفعه، تنها یکمرتبه، از طرق دهن و
دوکسی سیکلین.....	100 ملی گرام.....	دو دفعه در روز، از طرق دهن، الی رسیدن به شفاخانه و
میترنیدازول	500 ملی گرام.....	سه دفعه در روز، از طریق دهن، الی رسیدن به شفاخانه

در صورتیکه مریض دوا را بلع نموده نتواند، دوا را از طریق زرقي برایش تطبیق نموده و عاجلاً به شفاخانه انتقال بدھید.

تیتانوس

مریضی که بعد از سقط انتان و خونریزی دارد، شاید مصاب تیتانوس گردد. مخصوصاً زمانیکه لوازم کثیف داخل رحم شده باشند. مریض عاجلاً به و اکسین و کسوئید تیتانوس ضرورت دارد(صفحه 515 دیده شود)

دوای زرقی برای انتانات شدید بعد از سقط: با اهمیت: این دوا الی 48 ساعت بعد از برطرفی شدن کامل تب باید به صورت زرقیداده شوند. <ul style="list-style-type: none"> • یک چوکات را انتخاب نموده و تمام دوا های آنرا به مریضه تطبیق نمائید. • در صورتیکه مریض 24 ساعت بعد از شروع تداوی تب داشته باشد رژیم تداوی را تغییر بدهید. • مریض میتواند 48 ساعت بعد از برطرف شدن تب دوا را از طرق دهن بگیرد) چوکات اخیر این سفحه برای کسب معلومات مکمل در مورد دوا ها به صفحات سیز مراجعه نمائید. 	
تداوی انتخابی اول: هر سه دوا را تطبیق نمایید	
اسم دوا ..... مقدار قابل تطبیق	دفعات و طرز تطبیق
بنزاپلین ..... 5 میلیون واحد	4 مرتبه در روز، از طریق وریدی
جنتامایسین ..... 80 ملی گرام در ابتدا	سه مرتبه در روز، و بعدا هر دفعه 60 ملی گرام از طریق عضلي
میترونیدازول ..... یک گرام	دو مرتبه در روز، از طریق وریدی و دهن
تداوی انتخابی دوم: هر دو دوا تطبیق گردد	
اسم دوا ..... مقدار قابل تطبیق	دفعات و طرز تطبیق
دوکسی سیکلین ..... 100 ملی گرام	دو مرتبه در روز، از طریق وریدی یا ده
میترونیدازول ..... یک گرام	دو مرتبه در روز، از طریق وریدی و دهن
تداوی انتخابی دوم: هر دو دوا تطبیق گردد	
اسم دوا ..... مقدار قابل تطبیق	دفعات و طرز تطبیق
بنزاپلین ..... 5 میلیون واحد	4 مرتبه در روز، از طریق وریدی
کلورامفنیکول ..... یک گرم	4 مرتبه در روز، از طریق وریدی

48 ساعت بعد از بر طرف شدن تب، این ادویه را از طریق دهن بدھید.

دفعات و طرز تطبیق	مقدار	اسم دوا
دو مرتبه در روز، از طریق دهن برای 10 روز	100	دوکسی سیکلین

در صورتیکه خانم شیرده باشد، در عوض برایش اموکسی سیلین به مقدار 500 ملی گرام، سه مرتبه در روز برای 10 روز داده شود.

ضعف و ضیاع شعور

ضیاع شعور میتواند یک علامه شاک بعد از سقط سبب خونریزی شدید، مجروح شدن شدید اعضای داخی و یا انتان باشد. برای دانستن علایم و تداوی شاک به صفحه 254 مراجعه نمائید.

اگر مریض ضیاع شعور موقتی داشته و به روزدی بیدار شده کدام و علامه شاک را نداشته باشد به وی مقدار کافی مایعات داده و محتاطانه مراقب او باشید.

جروحات داخل عضویت (جروحات داخلی)

یک جرحه داخلی در اثر سقط اغلب از سبب یک وسیله تیز و برنده بوجود آمده که رحم را سوراخ می نماید. این اشیاء همچنان ممکن است سبب جراحت اعضای داخلی دیگر مانند تخدمان ها، لوله های رحمی روزده و مثانه گردند. خانمیکه جروحات داخلی دارد ممکن است خونریزی شدید داخل بطنی داشته اما تقریباً هیچ خونریزی مهبلی نمیداشته باشد.

علایم (مریض ممکن بعضی با تمام این علایم را داشته باشد):

- بطن وی سخت و شخ حس شده و آواز های معاوی موجود نمی باشد.
- درد بطنی شدید یا گرفتگی بطنی موجود میباشد.
- تب
- دلبدی و استقراغ
- موجودیت درد در یک یا هر دو شانه

(برای دو دقیقه به آواز های
معانی گوش بدید)

تمددی:

• به صورت عاجل خانم را به یک شفایخانه یا کلینیک جائیکه بتوانند وی را عملیات جراحی نمایند؛ انتقال بدھید. جرحه داخلی باید عاجلاً توسط یک جراح ترمیم گردد، در غیر آن سبب انتان، شاک و مرگ میگردد.

• به مریض هیچ جیزی از طریق دهن ندهید - نه غذا نه نوشیدنی، حتی آن نیز ندهید. مگر هنگامیکه شفایخانه به فاصله زیاد دور واقع شده باشد(12 ساعت) در آنصورت به مریض جر عه های کوچک آب بدھید با برایش اجازه بدھید که تکه غوطه شده بدر آب را بچوشد.

• در صورت موجودیت علایم شاک آنرا تداوی نمائد.
(صفحه 254 دیده شود).

خود را متیقن سازید که مجرای تنفسی مریض باز بوده و تنفس کرده میتواند.

• ادویه انتان شدید را از طریق زرفی به مریض تطبیق نمائد.
و در صورت امکان واکشن توکسیونید(Toxoid) تیتانوس را نیز برایش تطبیق نمائید (صفحه 515 دیده شود).

انتقال

جلوگیری از سقط نامطمئن

- درینجا مطالبی تذکر داده می شود که هر زن و یا گروپ زنان میتواند در جامعه برای جلوگیری از مریضی ها و مرگ عایده از سقط انجام دهد:
- مردان، زنان و جامعه را در مورد اینکه چطور تنظیم خانواده میتواند در جلوگیری از نیازمندی به سقط کمک نماید، موزش بدهند برعلاوه روش های تنظیم خانواده را در درسرس آنها قرار بدهند
- خانم ها و دختران جامعه، خود را از خطرات سقط نامطمئن آگاه بسازید.

- اختلالات سقط و طرز تداوی آنها را بیاموزید دریابید که اگر یک زن در جامعه شما به کمک عاجل از سبب اختلالات سقط ضرورت پیدا می کند، به کجا انتقال داده شود
- دربایید که کدام شخص مریضی را که به کمک عاجل ضرورت دارد انتقال داده میتواند؟ درصورت عدم موجودیت ترانسپورت عاجل طبی، آیا شخصی در محله وجود دارد که موثر داشته باشد.
- گیلن های اضافی مواد سوخت(گاز یا پترول) را برای حالات عاجل ذخیره نمائید.
- یک مقدار دوایی را که در صفحه 484 تشریح شده و از آنها در تداوی مشکلات عاجل سقط استفاده می گردد در کلینیک یا دواخانه قریه ذخیره نمائید.

روش تنظیم خانواده ضرورت به اجرای سقط را برطرف نموده می تواند.

» خانم های مریض را تشویق نمائید تا بعد از سقط کمک بگیرند و آنرا مخفی ننمایند.

- بیشنهدات ذیل بای کاکنان صحی می باشد:
- کوشش نمائید تا در مورد تخلیه رحم توسط آله مکنده دستس MVA آموزش گرفته و قادر به تداوی اختلالات سقط باشید.

شاید در شفاخانه منطقه شما کسی موجود باشد که یک کارکن صحی را آموزش بدهد. ما تا هنگامیکه معلومات کافی را در زمینه کسب ننموده اید و لوزام مناسب انجام سقط را ندارید، سقط را انجام ندهید.

کارمندان صحی را در جامعه خود سازمان دهی نمائید تا با مسولین صحی در مورد خطرات سقط نامطمئن گفتگو نمایند. حتی در جاهائیکه سقط دادن مجاز قانونی ندارد باید امکانات تداوی سقط موجود باشد.

با مریضانی که به کمک شما نیاز دارند با مهربانی برخورد نمائید

اکثر خانم هایی که بعد از سقط برای تداوی مراجعه می نمایند تداوی نمی شوند و یا به گونه بسیار خراب تداوی نیگرند. بعضی خانم ها به سبب آنچه انجام داده اند خجل ساخته می شوند و یا به وسیله محروم ساختن از تداوی، توبیخ می گردند. با وجود هر عقیده که دارید، سعی ننمایید تا در مورد خانمی که سقط داشته قضاووت نمائید بلکه بهتر است از آنها با مهربانی مراقبت نمائید زیرا اکثريت ما ممکن حمل ناخواسته در یك دوره، زندگی داشته باشيم. آن طوريکه ميخواهيد شما يا دختر شما تداوی شويد همان طور آنها را تداوی نمائید.